

«Каспий» Тауар Биржасы» АҚ Биржалық арбитраж регламенті

2-нұсқа

1-ші бет/ 31 беттен

«Каспий» Тауар Биржасы» АҚ Директорлар кеңесінің
2023 жылғы 20 қаңтардағы
шешімімен
БЕКІТІЛДІ

«Каспий» Тауар Биржасы» АҚ Биржалық арбитраж РЕГЛАМЕНТІ

Астана қ.

МАЗМҰНЫ

I. Жалпы ережелер

- 1-бап. Арбитраждың құзыреті
- 2-бап. Арбитраждық келісім
- 3-бап. Қолданылатын құқық
- 4-бап. Арбитраждың құрылымы
- 5-бап. Арбитраждың лауазымды тұлғаларының өкілеттіктері
- 6-бап. Арбитраждық іс жүргізу тілі
- 7-бап. Арбитраждық іс жүргізу орны
- 8-бап. Арбитраждық іс жүргізудің құпиялылығы
- 9-бап. Арбитраждық алым
- 10-бап. Іс жүргізу мерзімдері және олардың есептелуі
- 11-бап. Арбитраждың анықтамалары
- 12-бап. Құжаттарды ұсыну
- 13-бап. Құжаттарды жіберу және тапсыру
- 14-бап. Істерді қалыптастыру және сақтау

II. Талап арызды беру және істі қозғау

- 15-бап. Талап қою өндірісінің мазмұны
- 16-бап. Істі қозғау
- 17-бап. Талап арызды қайтару
- 18-бап. Талап арызды қабылдаудан бас тарту
- 19-бап. Талапқа жауап
- 20-бап. Қарсы талап

III. Төрешілер алқасын қалыптастыру

- 21-бап. Төрешілердің сандық құрамы
- 22-бап. Төрешілер
- 23-бап. Төрешілер алқасын қалыптастыру тәртібі
- 24-бап. Төрешіні алып тастау
- 25-бап. Төрешінің өкілеттігін тоқтату
- 26-бап. Төрешіні ауыстыру

IV. Арбитраждық іс жүргізу тәртібі

- 27-бап. Арбитраждық іс бойынша дайындық
- 28-бап. Бастапқы тыңдау
- 29-бап. Төрешілер алқасының құзыретін айқындау
- 30-бап. Қамтамасыз ету шаралары
- 31-бап. Арбитраждық іс жүргізу нысаны

- 32-бап. Арбитраждық іс жүргізу қағидалары
- 33-бап. Арбитраждық іс жүргізуге тараптардың қатысуы
- 34-бап. Тараптардың құқықтары мен міндеттері
- 35-бап. Дәлелдемелер
- 36-бап. Жауапкердің талапты мойындауы
- 37-бап. Куәгерлер
- 38-бап. Сараптаманы тағайындау және жүргізу
- 39-бап. Арбитраж отырысының хаттамасы, аудио және/немесе бейне жазбасын жүргізу

V. Арбитраж сотының шешімі

- 40-бап. Арбитраждық іс жүргізуді тоқтату
- 41-бап. Шешім қабылдау
- 42-бап. Шешімнің нысаны мен мазмұны
- 43-бап. Қосымша шешім
- 44-бап. Шешімді түзету
- 45-бап. Тараптардың келісілген шарттары бойынша шешім
- 46-бап. Арбитражда істерді қарауға байланысты шығыстар
- 47-бап. Жауапкершілікті алып тастау
- 48-бап. Шешімді орындау

КІРІСПЕ

Қазіргі заманда арбитраждық іс жүргізу мемлекеттік соттардағы дауларды қараудың лайықты баламасы болып табылады.

Бұл арбитраждың артық бюрократиясыз дауларды объективті түрде және қысқа мерзімде шешіп, істі қараудың үнемділігін қамтамасыз етуімен түсіндіріледі.

Арбитраждың мемлекеттік соттарға қарағанда негізгі артықшылықтарына процестің үнемділігі, объективтілігі, ашықтығы, бейтараптылығы, құпиялығы, сондай-ақ биржалық сауданың ерекшеліктерін меңгерген кәсіби арбитрлердің істерді жедел қарауы жатады.

«Каспий» Тауар Биржасы» АҚ Биржалық арбитражы - «Каспий» Тауар Биржасы» АҚ жанынан құрылған, тұрақты жұмыс істейтін арбитраж болып табылады және ол, соның ішінде, Қазақстан Республикасының заңнамасына, Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық актілер нормаларына және іскерлік айналым әдет-ғұрыптарына сәйкес биржалық мәмілелерді жасасуға байланысты дауларды шешуді жүзеге асырады.

Осы Регламент «Каспий» Тауар Биржасы» АҚ Биржалық арбитражының қызметін ұйымдастыру тәртібін және осы арбитраждағы арбитраждық іс жүргізу қағидаларын айқындайды.

Осы Регламенттің мақсаттары үшін мәтінде мынадай ұғымдар қолданылады:

Қазақстан Республикасының жария тәртібі - Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде бекітілген құқықтық тәртіптің негіздері;

Арбитраж - «Каспий» Тауар Биржасы» АҚ Биржалық арбитражы;

Арбитраждық келісім (арбитраждық ескертпе) - тараптардың азаматтық-құқықтық қатынастардан туындайтын немесе туындауы мүмкін дауды арбитражда қарауға беру туралы жазбаша келісімі, ол дербес келісім нысанында немесе тиісті шарттағы арбитраждық ескертпе түрінде рәсімделеді;

Арбитраждық іс жүргізу - Арбитражда дауды арбитраждық шешім шығара отырып қарау процесі;

Арбитр - Арбитраж реестріне енгізілген, осы Регламентке сәйкес дауды арбитражда шешу үшін сайланған жеке тұлға;

Биржа - «Каспий» Тауар Биржасы» АҚ;

Арбитраждық іс жүргізудің тараптары немесе тараптар - нақты іс бойынша талапкер (талапкерлер) және жауапкер (жауапкерлер);

Арбитраждық іс жүргізудің қатысушылары - тараптар, куәгерлер, сарапшылар, аудармашылар, үшінші тұлғалар;

Арбитрлер реестрі - «Каспий» Тауар Биржасы»

АҚ Биржалық арбитражының арбитражда дауларды шешу үшін сайланатын арбитрлер тізімі;

Өкілетті сот немесе Сот - Қазақстан Республикасының азаматтық іс жүргізу заңнамасына сәйкес, тиісті шарт бойынша тараптар арасындағы дауды бірінші инстанцияда қарауға уәкілетті Қазақстан Республикасының сот жүйесінің соты;

Іскерлік айналым әдет-ғұрыптары - азаматтық-құқықтық шарттар саласында қалыптасқан және кеңінен қолданылатын мінез-құлық ережелері, олардың қандай да бір құжатта бекітілуіне немесе бекітілмеуіне қарамастан.

ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1-бап. «Каспий» Тауар Биржасы» АҚ Биржалық арбитражының құзыреті

1. «Каспий» Тауар Биржасы» АҚ Биржалық арбитражы (бұдан әрі - Арбитраж) азаматтық-құқықтық қатынастардан туындайтын немесе туындауы мүмкін дауларды шешу үшін құрылған тәуелсіз, тұрақты жұмыс істейтін арбитраж болып табылады. Бұл даулар заңды және/немесе жеке тұлғалар арасында туындайды және тараптар арасында осы дауды Арбитражға беру көзделген арбитраждық келісім (ескертпе) болған жағдайда қаралады.

2. Арбитраж өз қызметін осы Регламентке сәйкес жүзеге асырады және Қазақстан Республикасының Конституциясын, Қазақстан Республикасының «Арбитраж туралы» заңын, өзге де нормативтік құқықтық актілерін, сондай-ақ Арбитраждың қызметін және «Каспий» Тауар Биржасы» АҚ-да биржалық сауданы ұйымдастыру тәртібін реттейтін ішкі құжаттарын басшылыққа алады.

3. Арбитраждың функциясы - осы Регламентке және Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес туындаған дауларды қарауды ұйымдастыруды қамтамасыз ету, ал нақты дауды қарау және ол бойынша шешім шығару осы Регламенттің ережелеріне сәйкес уәкілетті Арбитрдің немесе (коллегиялық қарау болған жағдайда) арбитрлер алқасының құзыретінде болады.

4. Арбитр сайланғанға (тағайындалғанға) немесе арбитрлер алқасы қалыптастырылғанға дейін (коллегиялық қарау кезінде), Арбитражға берілген дауды қарау жөніндегі құзыреттіліктің бар-жоғы туралы мәселені Арбитраждың төрағасы шешеді. Егер Арбитраж төрағасында, Арбитрде, арбитрлер алқасында немесе тараптарда даудың немесе оның жекелеген мәселелерінің арбитраждық іс жүргізу пәні бола алатынына қатысты негізделген күмән туындаса, нақты іс бойынша құзыреттіліктің бар-жоғы туралы мәселені Арбитр немесе арбитрлер алқасы (коллегиялық қарау кезінде) шешеді.

5. Дауды Арбитражға беру тараптардың дауды алдын ала сотқа дейін реттеу тәртібін сақтауды талап етпейді.

2-бап. Арбитраждық келісім

1. Арбитраждық келісім - бұл тараптардың туындаған немесе туындауы мүмкін дауды Арбитражға беру туралы жазбаша келісімі, ол шарттағы ескертпе түрінде немесе дербес келісім нысанында жасалуы мүмкін.

2. Арбитраждық келісім мына төменде көрсетілген жағдайлардың кемінде бірінде болған кезде жазбаша нысанда жасалған деп танылады:

1) ол тараптар қол қойған құжатта қамтылған болса;

2) ол осындай келісімді бекітуді қамтамасыз ететін, субъектілерді және олардың ерік білдіруінің мазмұнын айқындайтын байланыс құралдарын пайдалану арқылы хаттармен және хабарламалармен алмасу арқылы жасалған болса;

3) шартта Арбитраждың қарауына дауды беру туралы талапты қамтитын құжатқа сілтеме болған жағдайда, егер шарт жазбаша нысанда жасалған болса және мұндай сілтеме арбитраждық келісімді шарттың бір бөлігі ететіндей болса;

4) арбитраждық келісім арбитражда талап арызбен және талапқа жауаппен алмасу арқылы жасалған деп танылады, егер онда тараптардың бірі істі арбитраждың қарауына беруді ұсынса, ал екіншісі бұған қарсылық білдірмесе.

3. Арбитраждық келісімде міндетті түрде мынадай шарттар қамтылуы тиіс:

1) дауды Арбитражға беру туралы тараптардың ниеті;

2) арбитраждық келісімнің қосымша шарттары тараптардың келісімімен айқындалуы мүмкін.

4. Тараптардың дауды Арбитражға беру туралы келісімге қол қоюы тараптардың осы Регламентпен келісімін білдіреді. Бұл Регламент арбитраждық келісімнің ажырамас бөлігі ретінде қарастырылады және талап арыз берілген сәтте қолданыста болады. Осы Регламент талаптарының бұзылуына арбитраждық іс жүргізуге қатысушы тарап дереу қарсылық білдірмесе, ол өзінің қарсылық білдіру құқығынан бас тартқан болып есептеледі.

5. Құзыретті сотта қаралуда жатқан дауға қатысты арбитраждық келісім аталған сот дауға қатысты шешім қабылдағанға дейін жасалуы мүмкін.

6. Дауды Арбитражға беру туралы келісімге қол қойған тараптар одан біржақты тәртіппен бас тартуға құқылы емес.

7. Арбитраждық келісім оның жасалуына байланысты шарттың қолданылу мерзіміне және жарамдылығына қарамастан заңды күшке ие.

3-бап. Қолданылатын құқық

1. Арбитражда дауларды шешу кезінде Қазақстан Республикасының құқығы қолданылады.
2. Тараптар арбитраждық іс жүргізу үшін қолданылатын құқықты айқындауға құқылы емес. Қолданылатын құқық туралы келісім болған жағдайда, мұндай келісім жарамсыз деп танылады.
3. Арбитраждағы шешімдер шарт талаптарына, осы Регламенттің ережелеріне, Қазақстан Республикасының заңнамасына, сондай-ақ «Каспий» Тауар Биржасы» АҚ-ның ішкі құжаттарына сәйкес қабылданады. Бұл ішкі құжаттар Арбитраждың қызметін және «Каспий» Тауар Биржасы» АҚ-да биржалық сауданы ұйымдастыру тәртібін реттейді.
4. Даулы қатынастарды реттейтін құқық нормалары, іскерлік айналым әдет-ғұрыптары болмаған жағдайда, Арбитр немесе арбитрлер алқасы (коллегиялық қарау кезінде) ұқсас құқықтық қатынастарды реттейтін құқық нормаларын қолданады. Мұндай нормалар болмаған жағдайда, дауды әділ, жедел және түпкілікті шешуді қамтамасыз ету мақсатында заңдардың жалпы қағидаттары мен мағынасын басшылыққа ала отырып шешім қабылдайды.

4-бап. Арбитраждың құрылымы

Арбитраждың құрылымына: төраға, арбитрлер және хатшылық (хатшы) кіреді.

5-бап. Арбитраждың лауазымды тұлғаларының өкілеттіктері

1. Арбитраж төрағасы Арбитраждың қызметіне басшылық пен үйлестіруді жүзеге асырады, Регламенттің сақталуын бақылайды және мынадай өкілеттіктерге ие:
 - a) Арбитражды мемлекеттік органдармен, заңды және жеке тұлғалармен қарым-қатынаста таныстыруға;
 - b) Нақты іс бойынша арбитраждық алымның мөлшерін, тәртібін және төлеу мерзімдерін өзгерту мәселелерін шешуге;
 - c) Арбитраждың шешімдерінің, ұйғарымдарының және басқа құжаттарының көшірмелерін куәландыруға;
 - d) Қажет болған жағдайларда арбитр ретінде жеке-дара не арбитрлер алқасының құрамында дауларды қарауға;
 - e) Осы Регламентте көзделген өзге де функцияларды орындауға.
2. Арбитраж хатшысы нақты іс бойынша іс жүргізуді ұйымдастырады, сондай-ақ осы Регламентте көзделген өзге де функцияларды орындайды.

6-бап. Арбитраждық іс жүргізу тілі

1. Арбитраждық іс жүргізудің тілі - орыс тілі болып табылады. Қажет болған жағдайда Арбитрдің немесе арбитрлер алқасының (коллегиялық қарау кезінде) таңдауы бойынша арбитраждық іс жүргізу мемлекеттік тілде жүргізілуі мүмкін.

2. Егер тарап арбитраждық іс жүргізу тілін меңгермесе, ол өзіне аудармашы қызметін дербес әрі өз есебінен қамтамасыз етеді.

3. Арбитраж төрағасы, Арбитр, сондай-ақ арбитрлер алқасы (коллегиялық қарау кезінде) қажет болған жағдайда тараптардан Арбитражға ұсынылған құжаттар мен өзге де материалдардың аудармасын талап етуге құқылы.

7-бап. Арбитраждық іс жүргізу орны

Арбитраждық іс жүргізу Арбитраждың нақты орналасқан жері бойынша жүзеге асырылады. Қосымша шығыстар (оның ішінде көлік, қонақүй, іссапарлық (тәуліктік) және Қазақстан Республикасының заңнамасының талаптарына сәйкес, «Каспий» Тауар Биржасы» АҚ-ның ішкі құжаттарында белгіленген мөлшерде өзге де шығыстар) төленген жағдайда, тараптар келіскен басқа жерде де жүргізілуі мүмкін.

8-бап. Арбитраждық іс жүргізудің құпиялығы

1. Арбитраждың лауазымды тұлғалары, Арбитрлер, тараптар және арбитраждық іс жүргізудің өзге де қатысушылары Арбитражда дауды қарау барысында оларға белгілі болған және тараптар құпия деп айқындаған мәліметтерді жария етуге құқылы емес.

2. Тараптардың кез келгені құпиялылық сақталуы тиіс мәліметтерді, сондай-ақ осы ақпараттың толық немесе ішінара ашылуы мүмкін жағдайларды айқындауға құқылы.

9-бап. Арбитраждық алым

1. Арбитраждың талап арызды, қарсы талапты, сондай-ақ талап қою талаптарының мөлшерін ұлғайту туралы арыздарды қарауы арбитраждық алым мен қосымша шығыстар төленген жағдайда жүзеге асырылады.

2. Арбитраждық алымның мөлшері, есептеу қағидалары, төлеу тәртібі мен мерзімдері, қосымша шығыстар, талаптың бағасын айқындау тәртібі, сондай-ақ дауды шешуге байланысты шығыстарды бөлу тәртібі осы Регламентпен белгіленеді.

3. Арбитрлердің гонорары әрбір нақты жағдайда Арбитраж төрағасы тарапынан арбитраждық алым мөлшерінен айқындалуы мүмкін. Бұл ретте талаптың бағасы, даудың күрделілігі, арбитраждық іс жүргізуге арбитр жұмсаған уақыты және істің өзге де мән-жайлары ескеріледі.

10-бап. Іс жүргізу мерзімдері және олардың есептелуі

1. Процессуалдық іс-әрекеттер осы Регламентпен белгіленген мерзімдерде жасалады. Егер процессуалдық іс-әрекетті жасау мерзімі осы Регламентпен белгіленбесе, онда Арбитр сайланғанға дейін немесе арбитрлер алқасы құрылғанға дейін (коллегиялық қарау кезінде) мерзімді Арбитраж төрағасы белгілейді, ал одан кейін - тиісінше Арбитр немесе арбитрлер алқасы белгілейді.

2. Процессуалдық іс-әрекеттерді жасау мерзімдері нақты күнтізбелік күнмен, сөзсіз орын алуға тиіс оқиғаға сілтемемен немесе белгілі бір уақыт кезеңімен айқындалады. Соңғы жағдайда іс-әрекет бүкіл кезең ішінде жасалуы мүмкін.

3. Уақыт кезеңімен айқындалған мерзімнің өтуі оның басталуын айқындайтын күнтізбелік күн немесе оқиға басталғаннан кейінгі келесі күні басталып, белгіленген кезеңнің соңғы күні аяқталады. Егер белгіленген кезеңнің соңғы күні жұмыс істемейтін күнге сәйкес келсе, мерзімнің аяқталу күні одан кейінгі жұмыс күні болып есептеледі.

4. Қажет болған жағдайда осы Регламентпен белгіленген кез келген процессуалдық мерзімдерді ұзарту құқығы нақты іс бойынша Арбитраж төрағасына тиесілі.

11-бап. Арбитраждың ұйғарымдары

1. Процессуалдық іс-әрекеттерді айқындайтын барлық мәселелер бойынша Арбитраж төрағасы, Арбитр немесе арбитрлер алқасы (коллегиялық қарау кезінде) осы Регламентпен белгіленген өкілеттіктеріне сәйкес түпкілікті болып табылатын ұйғарымдар шығарады.

2. Дауды арбитрлер алқасы қараған жағдайда (коллегиялық қарау кезінде), ұйғарымдар көпшілік дауыспен қабылданады.

3. Арбитраждың ұйғарымдары төрағалық етуші арбитрмен (коллегиялық қарау кезінде) немесе дауды жеке-дара қараған арбитрмен қол қойылады.

12-бап. Құжаттарды ұсыну

1. Талап арыздар, қарсы талаптар және тараптар Арбитражға ұсынатын өзге де құжаттар міндетті түрде Арбитраж хатшылығында тіркелуге тиіс. Құжаттарды арбитр алған күн мен уақыты олардың тіркелген күні мен уақыты болып есептеледі.

2. Тараптар арбитраждық іс жүргізуді қозғауға және жүргізуге қатысты құжаттарды Арбитраж хатшылығына тараптар мен арбитрлер санына тең мөлшерде және ұйғарымда белгіленген мерзімде жеткізіп, ұсынуға міндетті.

3. Талап арыздардан, талапқа жауаптардан және тараптардың өзге де жазбаша өтініштерінен басқа құжаттар тиісті түрде куәландырылған көшірмелер түрінде ұсынылуы мүмкін.

4. Арбитраж құрамы өзінің бастамасы бойынша немесе тараптардың бірінің өтініші негізінде құжаттың түпнұсқасын, нотариалды куәландырылған көшірмесін немесе шетелде берілген құжаттың заңдастырылған нұсқасын ұсынуды талап етуге құқылы.

13-бап. Құжаттарды жіберу және тапсыру

1. Құжаттарды тараптарға және арбитрлерге беру Арбитраж хатшылығы арқылы камтамасыз етіледі.

2. Арбитраждың шешімдері мен ұйғарымдары шешім қабылданғаннан (және/немесе жарияланғаннан) кейін 10 (он) жұмыс күні ішінде тараптарға интернет байланысы арқылы электронды түрде жіберіледі. Электрондық пошта арқылы PDF форматында сканерленген (немесе электронды-сандық қолтаңбамен куәландырылған) файл түрінде жіберілген құжат (хабарлама, шешім немесе ұйғарым) қағаз жеткізгіштегі құжатпен тең деп танылады.

Арбитраждың шешімдері мен ұйғарымдары қағаз жеткізгіште тараптарға тек олардың жазбаша өтініші бойынша және жеке қолхат арқылы беріледі немесе талап арызда және/немесе шартта көрсетілген, не болмаса тарап көрсеткен пошта мекенжайына хабарламамен бірге пошта арқылы жіберіледі.

3. Тараптарға және арбитраждық іс жүргізудің өзге де қатысушыларына жіберілген кез келген құжат, егер адресат оны қабылдаудан бас тартса немесе көрсетілген заңды (пошта) мекенжайы бойынша болмаған (тұрмаған) жағдайдың өзінде, оны тапсыру (тапсыруға әрекет жасау) немесе жеткізу (жеткізуге әрекет жасау) күні алынған болып есептеледі.

4. Интернет (электрондық пошта, мессенджер және т.б.) арқылы жіберілген құжат жіберілген күні алынған (тапсырылған) болып есептеледі, жеткізілгені немесе электрондық құжаттың (файлдың) оқылғаны (ашылғаны) туралы есепке қарамастан. Биржалық арбитраж алушы тараптағы техникалық ақауларға (интернетке қосылудың жоқтығы және т.б.) жауап бермейді.

5. Тараптар және арбитраждық іс жүргізудің өзге де қатысушылары өздері көрсеткен орналасқан жері, тұрғылықты жері және өзге де мекенжайлары туралы мәліметтердің дұрыстығына жауап береді және бұрын көрсетілген мәліметтердің өзгерістері туралы Арбитраж хатшылығын дереу хабардар етуге міндетті. Тарап және/немесе оның өкілі көрсеткен мекенжай бойынша жеткізу өкілдік ететін тарапқа тиісінше жеткізу деп танылады.

14-бап. Істерді қалыптастыру және сақтау

1. Арбитраждық іс жүргізуді қозғауға, жүргізуге және тоқтатуға қатысты барлық құжаттар іске міндетті түрде тіркелуге тиіс, олардың қалыптастырылуын іс жүргізуді қозғаған сәттен бастап Арбитраж хатшысы жүзеге асырады және арбитраждық іс жүргізу тоқтатылған кезде аяқтайды.

2. Арбитраж қараған істер арбитраждық іс жүргізу тоқтатылған күннен бастап үш жыл бойы Арбитраж мұрағатында сақталады.

II. 15-бап. Талап арызды беру және іс жүргізуді қозғау Талап арыздың

мазмұны

1. Дауды Арбитражға беру арбитраждық іс жүргізуді қозғауды қалайтын тараптың жазбаша талап арызын беру арқылы жүзеге асырылады. Арбитраждық іс жүргізу рәсімінің басталуы талап арызды тіркеумен айқындалады.

2. Талап арызда мынадай мәліметтер көрсетілуі тиіс:

a) соттың атауы;

b) талап арыз берілген күн;

c) тараптардың атауы, олардың тұрғылықты жері (орналасқан жері) немесе егер тараптар заңды тұлғалар болса, олардың орналасқан жері мен банктік деректемелері, байланыс телефондарының нөмірлері, электрондық пошта мекенжайлары;

d) Арбитражға жүгінудің негіздемесі;

e) талапкердің талаптары;

f) талаптың бағасы, егер талап бағалануға жатса;

g) талап қою талаптарының негізіне алынған фактілік мән-жайлардың баяндалуы, осы мән-жайларды растайтын дәлелдерге сілтемелер, сондай-ақ талаптың құқықтық негіздемесі;

h) талап арызға қоса берілетін құжаттар мен өзге материалдардың тізбесі.

Өтініште істі дұрыс және уақытылы қарау үшін маңызы бар өзге де мәліметтер көрсетілуі мүмкін, оның ішінде телефон, факс нөмірлері, тараптардың электрондық пошта мекенжайлары.

3. Талап арызға қоса берілуі тиіс:

a) дауды Арбитражға беру туралы келісім қамтылған құжаттың көшірмесі;

b) өндіріп алу немесе дауға салынған соманың есебі, өсімпұл бойынша есеп-қисап;

c) талап қою талаптарын растайтын құжаттар;

d) талап арызға қол қоюға өкілеттігін растайтын сенімхаттың түпнұсқасы немесе өзге құжаттардың куәландырылған көшірмелері;

e) арбитраждық алымның төленгенін растайтын құжат.

4. Талап арыздың барлық қоса берілген құжаттарымен бірге көшірмесін жауапкерге (тараптарға) ұсыну міндеті Талапкерге жүктеледі.

5. Талапкер өз талаптарын өзгертуге, нақтылауға, оның ішінде ұлғайтуға және/немесе азайтуға (қосымша арбитраждық алымды төлей отырып), сондай-ақ талап қою талаптарынан толық немесе ішінара бас тартуға құқылы.

16-бап. Іс жүргізуді қозғау

1. Егер талапкер осы Регламентте көзделген талаптарды сақтай отырып талап арыз берсе, дауды қарау үшін тағайындалған Арбитр немесе арбитрлер алқасы (коллегиялық қарау кезінде) талап арыз тіркелген күннен бастап 10 (он) жұмыс күні ішінде, осы Регламенттің 17-бабының 1-тармағында көзделген жағдайдан басқа реттерде, іс жүргізуді қозғау туралы ұйғарым шығарады.

2. Іс жүргізуді қозғау туралы ұйғарымның көшірмесі арбитраждық іс жүргізудің тараптарына іс қозғау күнінен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде жіберіледі, ал Жауапкерге қосымша талап арыздың және іс материалдарының көшірмелері жолданады. Ұйғарымда іске қатысушы тұлғалар орындауға тиіс әрекеттер және оларды орындау мерзімдері көрсетіледі.

17-бап. Талап арызды қайтару

1. Арбитраж талап арыз тіркелген күннен бастап 10 (он) жұмыс күнінен кешіктірмей, мынадай жағдайларда талап арызды қайтару туралы негізделген ұйғарым шығарады:

- a) тараптар арасында арбитраждық келісім болмаған жағдайда;
- b) арбитраждық келісімнің қатысушысы болып табылмайтын үшінші тұлғалардың мүдделеріне нұқсан келтірілсе және бұл тұлға істі Арбитражда қарауға қарсы болса;
- c) талапкер талап арызды қайтару туралы өтініш берген жағдайда;
- d) өтініш заңда белгіленген тәртіппен әрекетке қабілетсіз немесе әрекетке шектеулі қабілетті деп танылған тұлға тарапынан қол қойылған жағдайда;
- e) өтінішке қол қойған және/немесе берген тұлға оны қол қоюға немесе беруге өкілетті болмаса;
- f) осы немесе басқа арбитражда не Сотта сол тараптар арасындағы, сол даудың мәні және негіздері бойынша іс қаралуда болса;
- g) Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының талаптарына сәйкес талап арыз (іс) Арбитражда қарауға жатпайтын болса;
- h) арбитраждық алым төленбесе және/немесе талап арызға арбитраждық алымның төленгенін растайтын құжат (немесе бөліп төлеу және/немесе кейінге қалдыру туралы өтініш) қоса берілмесе.

2. Талап арызды қайтару талапкердің Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде, осы Регламентте немесе тараптардың келісімінде көзделген талаптарды сақтай отырып, сол жауапкерге, сол даудың мәні және негіздері бойынша қайтадан Арбитражға жүгінуіне кедергі болмайды.

3. Талап арызды қайтару туралы ұйғарым талапкерге оны қабылдаған күннен бастап 3 (үш) жұмыс күнінен кешіктірмей жіберіледі.

18-бап. Талап арызды қабылдаудан бас тарту

1. Арбитр немесе арбитрлер алқасы (істі алқалық қараған жағдайда) талап арыз тіркелген күннен бастап 10 (он) жұмыс күнінен кешіктірмей, егер сол тараптар арасындағы, сол даудың мәні және негіздері бойынша соттың немесе арбитраждың заңды күшіне енген шешімі болса, талап арызды қабылдаудан бас тарту туралы негізделген ұйғарым шығарады.

2. Талап арызды қабылдаудан бас тарту өтініш берушінің сол жауапкерге, сол даудың мәні және негіздері бойынша Арбитражға қайтадан жүгінуіне кедергі болады.

19-бап. Талап арызға жауап

1. Жауапкер арбитраж өндірісін қозғау туралы ұйғарымды және талап арыздың көшірмесін алған күннен бастап 5 (бес) күнтізбелік күн ішінде Арбитражға талап арызға жауапты ұсынып, онда мыналарды көрсетеді:

a) жауапкердің талап қою талаптарын толықтай немесе ішінара мойындау туралы өтінішін;

b) оған қойылған талаптарға қарсылықтарын және олар негізделген мән-жайларды;

c) қарсылықтарын негіздеу үшін жауапкер сілтеме жасайтын дәлелдер туралы мәліметтерді, сондай-ақ көрсетілген дәлелдемелерді қоса тіркеуді;

d) қойылған талаптардың мәні бойынша кез келген өзге түсіндірмелерді және осы Регламентке сәйкес рұқсат етілетін іс жүргізу әрекеттерін жасау туралы өтініштерді.

2. Арбитраж өндірісін қозғау туралы ұйғарымды және талап арыздың көшірмесін алған күн деп оларды тапсыру (тапсыруға әрекет жасау) немесе жеткізу (жеткізуге әрекет жасау) фактісі тіркелетін тәсілдермен табысталған күн есептеледі, тіпті адресат құжаттарды қабылдаудан бас тартқан немесе жауапкердің соңғы белгілі тұрған (тұратын) мекенжайында болмаған жағдайда да.

3. Жауапкердің талап арызға жауап бермеуі талаптың мойындалуын растайды деп қаралмайды және істі бар дәлелдемелер бойынша қарауға кедергі болмайды.

20-бап. Қарсы талап

1. Жауапкер талапкерге қарсы талап қоюға құқылы, егер қарсы талаптың талапкердің талабымен өзара байланысы болса, сондай-ақ қарсы талапты Арбитраж арбитраждық келісімге сәйкес қарауы мүмкін болған жағдайда.

2. Қарсы талап арбитраждық талқылау барысында, Арбитраж шешім қабылдағанға дейін, тараптар қарсы талап қоюдың өзге мерзімін келіспесе, қойылуы мүмкін.

3. Қарсы талап қоюға бастапқы талап қою ережелері қолданылады. Қарсы талапты өндірісіне қабылдау, қайтару, қабылдаудан бас тарту мәселесін Арбитр және/немесе арбитрлер алқасы (істі алқалы қарау кезінде) шешеді. Арбитраждық талқылау барысында қарсы талап қою Арбитрдің және/немесе арбитрлер алқасының (істі алқалы қарау кезінде) құрамын өзгертуге әкеп соқпайды.

4. Талапкер қарсы талапқа оның алынған күнінен бастап 3 (үш) күнтізбелік күн ішінде қарсылықтарын ұсынады.

5. Егер тараптар өзгеше келіспесе, жауапкер қарсы талапты есепке жатқызуды талап етуге құқылы.

III. 21-бап. Арбитрлер алқасын қалыптастыру.

Арбитрлердің сандық құрамы

1. Арбитражға қарауға берілген дауды мәні бойынша арбитрлер алқасы қарайды, ол бір немесе үш арбитрден тұруы мүмкін.

2. Арбитраж Төрағасы талап арыз тіркелген кезден бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде арбитрлердің сандық құрамын айқындайды және оларды Арбитраждың тізілімінде тұрған арбитрлер қатарынан тағайындайды. Егер арбитраждық келісімде сандық құрам белгіленсе, соның ішінде Арбитраж арбитрлерінің тізілімінде тұрған нақты арбитрлер көрсетілген болса, арбитрлер алқасының құрамы арбитраждық келісім шарттарына сәйкес қалыптастырылады.

3. Тараптар жазбаша келісім болған жағдайда арбитрлердің сандық құрамы туралы өтініш жасауға құқылы, ол өтініш Арбитраж Төрағасымен шешіледі.

4. Арбитраж Төрағасының арбитрлердің сандық құрамы туралы өтінішке қатысты шешімі қайта қаралмайды.

22-бап. Арбитр

1. Арбитраж ісінде арбитр ретінде тараптардан тәуелсіз және істің нәтижесіне мүдделі емес, дауды білікті түрде шешуге қажетті білімге ие, жоғары заңгерлік білімі бар және Биржаның арбитрлер тізілімінде тұрған жеке тұлға сайлануы мүмкін.

2. Арбитр бола алмайды:

- a)** Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен құзыретті соттың судьясы болып сайланған немесе тағайындалған тұлға;
- b)** сотпен заңда белгіленген тәртіппен әрекетке қабілетсіз немесе әрекет қабілеті шектеулі деп танылған тұлға;
- c)** соттылығы өтелмеген немесе алынбаған, не қылмыс жасауға айып тағылған тұлға;
- d)** мемлекеттік қызметші, Қазақстан Республикасы Парламентінің депутаты, мәслихаттың қызметін мемлекеттік бюджет қаражатынан қаржыландыру негізінде тұрақты түрде жүзеге асыратын депутаты немесе әскери қызметші.

23-бап. Арбитрлер алқасын қалыптастыру тәртібі

- 1.** Арбитрлер алқасын қалыптастыру кезінде арбитрлер Арбитраждың арбитрлер тізілімінен Арбитраж Төрағасымен тағайындалады.
- 2.** Тараптар Арбитраждың арбитрлер тізілімінен нақты арбитрді (арбитрлерді) тағайындау туралы өтініш жасауға құқылы, ол өтінішті Арбитраж Төрағасы қарайды.
- 3.** Арбитраж Төрағасының нақты арбитрді (арбитрлерді) тағайындау туралы өтініш бойынша қабылдаған шешіміне шағым берілмейді.
- 4.** Арбитраж Хатшылығы тараптардың жазбаша өтініші бойынша Арбитраж арбитрлерінің кәсіби тәжірибесі мен біліміне қатысты ақпаратпен танысуға мүмкіндік береді, арбитрлердің жеке өміріне қатысты ақпаратты қоспағанда.
- 5.** Арбитрдің өкілеттіктерін қабылдау және одан бас тарту тәртібі, сондай-ақ арбитрлердің негізгі құқықтары мен міндеттері осы Регламентпен белгіленеді.

24-бап. Арбитрді алып тастау

- 1.** Тараптардың кез келгені арбитраждық талқылау басталғанға дейін арбитрді алып тастау туралы негізделген өтініш беруге құқылы.
- 2.** Егер тарап арбитрді алып тастау туралы өтінішті белгіленген мерзімде бермесе немесе арбитрлер алқасы шешім қабылдау үшін жабық мәжіліске шыққаннан кейін берсе, ол арбитрді алып тастау құқығынан бас тартқан болып есептеледі.
- 3.** Арбитрді алып тастауға негіз болып табылатын жағдайлар оның бейтараптығына және (немесе) құзыреттілігіне күмән тудыратын төмендегі мән-жайлар болып табылады, егер:
 - a)** Арбитр тараптардың біріне жақын туысы, зайыбы (жұбайы) немесе құда-жекжаты болса немесе оларға өзге түрде аффилирленген болса;
 - b)** Арбитрмен тығыз байланысты тұлға дауды қарастыруға қатысушы тарап болса немесе арбитр істің нәтижесіне

байланысты өзіне елеулі жеке мүліктік пайда немесе мүліктік зиян күте алатын жағдайда болса;

с) Арбитр немесе онымен тығыз байланысты тұлға дау тараптарының бірі болып табылатын заңды тұлғаның, оның филиалы немесе өкілдігінің басшысы болса, не өзге түрде сол тараптың мүдделерін білдірсе;

д) Арбитр осы Регламентте көзделмеген сыйақыны аталған істі қарастыруға байланысты алған немесе талап еткен болса.

4. Арбитр ретінде сайланған тұлға осы Регламенттің 24-бабында белгіленген талаптарға сәйкес келмеген жағдайда арбитр өкілеттіктерін қабылдаудан бас тартуға тиіс, сондай-ақ тараптарды жазбаша түрде дереу хабардар етіп, мына жағдайларда өзін-өзі алып тастауы міндетті:

а) арбитраждық талқылау барысында осы баптың талаптарына сәйкес келмеушіліктің пайда болуы;

б) істі қарау барысында оның қатысуын мүмкін етпейтін өзге мән-жайлардың туындауы.

5. Алып тастау туралы мәселе:

а) Дауды жеке қарастыратын арбитрге қатысты - Арбитраж Төрағасымен;

б) Дауды алқалы түрде қарастыратын арбитрге қатысты - істі қарауға тағайындалған арбитрлер алқасының төрағасымен;

с) Істі қарауға тағайындалған арбитрлер алқасының төрағасына қатысты - Арбитраж Төрағасымен;

д) Арбитраж Төрағасы арбитр ретінде әрекет еткен жағдайда - оның өзімен;

е) Істі қарауға тағайындалған арбитрлер алқасының барлық мүшелеріне қатысты - Арбитраж Төрағасымен шешіледі.

6. Арбитрді және/немесе істі қарауға тағайындалған арбитрлер алқасын алып тастау туралы мәселе өтініш берілген күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде шешіледі. Арбитрді және/немесе істі қарауға тағайындалған арбитрлер алқасын алып тастау туралы шешім, алып тастау негіздері көрсетілместен, ұйғарым түрінде шығарылады және түпкілікті болып табылады.

7. Соттың белгілі бір арбитрдің (арбитрлердің) бұрынғы шешімдерін өзгертуі және/немесе жоюы тараптың (тараптардың) осы арбитрді (арбитрлерді) алып тастау туралы өтінішін қанағаттандыруға негіз болып табылмайды.

25-бап. Арбитр өкілеттігінің тоқтатылуы

1. Арбитрдің өкілеттігі мынадай жағдайларда тоқтатылады:

а) осы Регламентте көзделген негіздер мен тәртіп бойынша Арбитрді алып тастау туралы шешім қабылдануына байланысты;

б) Арбитр қайтыс болған жағдайда;

с) Арбитрдің ұзақ уақыт бойы науқастануына немесе негізгі жұмыс орнында ұзақ мерзімді іссапарда болуына байланысты;

d) арбитраждық талқылау тоқтатылған жағдайда.

26-бап. Арбитрді ауыстыру

1. Осы Регламенттің 25-бабының 1-тармағының а), б) тармақшаларына сәйкес арбитрдің өкілеттігі тоқтатылған жағдайда, оны Арбитраж Төрағасы тағайындайтын арбитр алмастырады. Бұл әрекет, егер дау алқалы түрде қаралса, арбитрлер алқасының басқа мүшелеріне өзгерістер енгізуге әкелмейді.

2. Өзгертілген арбитрлер алқасы қажет болған жағдайда істі қайта қарау бойынша тыңдауларды тағайындай алады.

IV. Арбитраждық іс жүргізу тәртібі

27-бап. Істі арбитраждық қарауға дайындау

1. Арбитр және/немесе арбитрлер алқасы (іс алқалы түрде қаралған жағдайда) істің материалдарын зерделегеннен кейін және істі қарауға кедергі болмаған жағдайда, алдын ала тыңдаудың күні мен уақытын белгілейді.

2. Алдын ала тыңдау өткізудің қажеттілігі болмаған жағдайда, Арбитр және/немесе арбитрлер алқасы (іс алқалы түрде қаралған жағдайда) істі мәні бойынша қарауға кірісуге құқылы.

3. Алдын ала тыңдаудың, сондай-ақ арбитраж мәжілісінің күні мен уақыты туралы тараптарға тиісінше хабарлануы тиіс.

28-бап. Алдын ала тыңдау

1. Алдын ала тыңдау барысында Арбитр және/немесе арбитрлер алқасы (іс алқалы түрде қаралған жағдайда):

a) осы Регламентте белгіленген жағдайларда өзіне берілген дауды қарау құзыретінің бар-жоғы туралы мәселені шешеді;

b) тараптардың өтінішхаттарын қарайды;

c) арбитраждық іс жүргізу нысанын айқындайды;

d) қажет болған жағдайда тараптарға жазбаша түсініктемелерді, дәлелдемелерді және өзге де қосымша құжаттарды ұсынуды ұсынады;

e) арбитраждық іс жүргізудің уақтылы және толық болуына қажетті өзге де іс-әрекеттерді жүзеге асырады;

f) арбитраж мәжілісінің күнін және уақытын белгілейді.

2. Алдын ала тыңдау барысында қаралған мәселелер бойынша қабылданған шешімдер тараптардың тиісті келісімінде көзделуі мүмкін.

3. Алдын ала тыңдаудың қорытындысы бойынша хаттама жасалады, онда қаралған мәселелер мен олар бойынша қабылданған шешімдер көрсетіледі. Хаттамаға төрағалық етуші (жалғыз) арбитр мен хатшы қол қояды.

4. Аудио және/немесе бейне жазба жүргізілген жағдайда, хаттама жасау міндетті емес. Бұл жағдайда іске электрондық тасымалдаушыда сақталған тиісті аудио және/немесе бейне жазба нәтижелері қоса тіркеледі.

29-бап. Арбитрлер алқасының құзыретін айқындау

1. Арбитраж өзіне берілген дауды қарау жөніндегі өкілеттіктерінің (юрисдикциясының) бар-жоғы туралы мәселені өз бетінше шешеді, соның ішінде тараптардың бірі арбитраждық келісімнің (шарттың) жарамсыздығын негізге алып арбитраждық іс жүргізуге қарсылық білдірген жағдайларда да. Осы мақсатта шарттың бір бөлігі болып табылатын арбитраждық шарт (оговорка) шарттың өзге талаптарына тәуелсіз келісім ретінде түсіндіріледі. Арбитраж шарттың жарамсыздығы туралы шешім шығарған жағдайда, бұл арбитраждық шарттың жарамсыздығына әкелмейді.

2. Тарап арбитражға берілген дауды қарау жөніндегі өкілеттіктің жоқ екендігі туралы мәлімдеуді даудың мәні бойынша өзінің алғашқы өтінішін бергенге дейін жасауға құқылы.

3. Даудың мәні бойынша алғашқы өтінішін бергенге дейін арбитражға берілген дауды қарау жөніндегі өкілеттіктің жоқ екендігі туралы мәлімдеме жасамаған тарап арбитраждық іс жүргізу барысында және ол аяқталғаннан кейін мұндай мәлімдеме жасауға құқылы емес.

4. Егер арбитраждық іс жүргізу барысында арбитраждық келісімде қарастыру көзделмеген мәселе немесе қолданылатын құқық нормаларына не арбитраждық іс жүргізу ережелеріне сәйкес арбитраждық қараудың пәні бола алмайтын мәселе қаралатын болса, тарап арбитраждың өкілеттігін асыра пайдалану фактісі туралы мәлімдеуге құқылы.

5. Арбитраж осы баптың 2 және 4-тармақтарына сәйкес дайындалған мәлімдемені 10 (он) жұмыс күні ішінде қарауға міндетті. Мәлімдемені қарау нәтижесі бойынша ұйғарым шығарылады.

6. Егер арбитраж өз құзыретін айқындау барысында дауды қарау жөніндегі өкілеттіктің жоқтығы туралы ұйғарым шығарса, арбитраж дауды мәні бойынша қарай алмайды.

7. Осы баптың 2 және 4-тармақтарына сәйкес дайындалған мәлімдеме бойынша арбитраждың ұйғарымы түпкілікті болып табылады.

30-бап. Қамтамасыз ету шаралары

1. Егер тараптар өзгеше келісімге келмесе, онда Арбитраж Төрағасы арбитрлер алқасы құрылғанға дейін немесе арбитрлер алқасы талап қоюшы тараптың өтініші бойынша дау нысанасына қатысты талапкер қажетті деп санайтын қамтамасыз ету шараларын қабылдау жөнінде басқа тарапқа міндеттемелер жүктеуді

талап ете алады. Қамтамасыз ету шаралары туралы Арбитраждың өкімі ұйғарым түрінде шығарылады.

2. Талапкер Арбитражда қаралып жатқан талапты қамтамасыз ету туралы арызбен арбитраждық іс жүргізу орны бойынша немесе қамтамасыз ету шаралары қолданылуы мүмкін мүлік орналасқан жері бойынша құзыретті сотқа жүгінуге құқылы.

31-бап. Арбитраждық іс жүргізу нысаны

1. Істерді Арбитражда қарау тараптардың қатысуымен ауызша іс жүргізу нысанында да, тараптар қатыспай-ақ ұсынылған материалдар негізінде де жүзеге асырылуы мүмкін. Егер Арбитр немесе арбитрлер алқасы (істі алқалы қараған жағдайда) ауызша іс жүргізуді өткізуді орынды деп тапса немесе тараптардың кез келгенінің өтініші бойынша, іс ауызша қаралады.

Істі онлайн-режимде де техникалық байланыс құралдарын пайдалану арқылы барлық қолжетімді мессенджерлер, қосымшалар, бейнеконференциялар және басқа да жазба жүргізу мүмкіндігі бар тәсілдер арқылы қарауға болады.

2. Істі ауызша қарау Арбитраж отырысында жүзеге асырылады, онда тараптарға дәлелдемелерді зерттеуге, басқа қатысушыларға сұрақтар қоюға, өз ұстанымдарын білдіруге, түсініктеме беруге және пікірталастарға қатысуға мүмкіндік берілуге тиіс.

32-бап. Арбитраждық іс жүргізу қағидалары

1. Арбитр және/немесе арбитрлер алқасы (істі алқалы қараған жағдайда) осы Регламентке сәйкес арбитраждық іс жүргізудің қағидаларын, оның ішінде арбитраж отырыстарын өткізу мерзімдері мен тәртібін, сондай-ақ жекелеген іс жүргізу әрекеттерін орындау тәртібін айқындайды.

2. Осы Регламентпен реттелмеген бөлігінде арбитраждық іс жүргізу қағидаларын Арбитр және/немесе арбитрлер алқасы (істі алқалы қараған жағдайда) істі объективті және тиімді қарау қағидаттарын ескере отырып айқындайды.

3. Арбитраждық іс жүргізудің белгіленген қағидалары тараптарға өз ұстанымдарын білдіруге және өз құқықтары мен мүдделерін қорғауға тең мүмкіндіктерді қамтамасыз етуге тиіс.

4. Құпиялық қағидатын сақтау мақсатында талап арыздың (өтініштің) көшірмесінен, арбитраждың анықтамалары мен шешімдерінен басқа іс материалдарының және құжаттарының көшірмелері тараптарға немесе олардың уәкілетті өкілдеріне тек жеке түрде беріледі, электрондық және басқа байланыс түрлерін қолданбай.

33-бап. Тараптардың арбитраждық іс жүргізуге қатысуы

1. Тараптар істі қарауға тікелей өзі немесе өз қалауы бойынша тағайындалған уәкілетті өкілдері арқылы қатыса алады. Өкілдердің өкілеттіктері тиісті түрде ресімделуге тиіс.

2. Кез келген тарап істің өз қатысуынсыз қаралуы туралы немесе істі қарауды кейінге қалдыру туралы өтінішхат беруге құқылы, бұл ретте өтінішхатпен бірге Арбитрге және/немесе арбитрлер алқасына (істі алқалы қараған жағдайда) дәлелдемелер ұсынылуы тиіс.

3. Арбитраж отырысына тиісті түрде хабарланған тараптардың немесе олардың өкілдерінің келмеуі, егер тараптар істі қарауды кейінге қалдыру туралы өтінішхат бермесе немесе келмеу себептері Арбитр және/немесе арбитрлер алқасы (істі алқалы қараған жағдайда) тарапынан негізсіз деп танылса, істі қарауға және шешім қабылдауға кедергі болмайды.

4. Арбитраж отырысына тиісті түрде хабарланған сарапшылардың, куәлардың, аудармашылардың келмеуі де, егер тараптар істі кейінге қалдыру туралы өтінішхат бермесе немесе келмеу себептері Арбитр және/немесе арбитрлер алқасы тарапынан негізсіз деп танылса, істі қарауға және шешім қабылдауға кедергі болмайды.

5. Үшінші тұлғаның арбитраждық іс жүргізуге қатысуы ол арбитраждық келісімнің қатысушысы болған жағдайда немесе істің Арбитражда қаралуына қарсылық білдірмесе (жазбаша түрде ресімделеді) жол беріледі. Үшінші тұлғаны қатыстыру туралы өтінішхат, үшінші тұлғаның қатысуымен жасалған арбитраждық келісім немесе істің Арбитражда қаралуына қарсы еместігі туралы жазбаша мәлімдеме Арбитраждың іс бойынша шешім қабылдауына дейін ұсынылуы мүмкін.

6. Кез келген тараптың үшінші тұлғаның арбитраждық іс жүргізуге қатысуына қарсы болуы Арбитраж үшін оған қатысуға рұқсат беруден бас тартудың негізі болып табылмайды.

7. Арбитраждық іс жүргізу орны мен уақыты туралы тиісті түрде хабарланған үшінші тұлға істің Арбитражда қаралуына қарсы болған немесе арбитраждық іс жүргізуге қатысудан бас тартқан немесе қандай да бір түрде қатысуға ниетсіздігін білдірген жағдайда, ол кейіннен Арбитраждың шешімін өзгерту және/немесе күшін жоюды талап ету құқығынан айырылады, соның ішінде істің оның қатысуынсыз қаралғанына сілтеме жасау негізінде де.

34-бап. Тараптардың құқықтары мен міндеттері

1. Іске қатысушы тараптардың құқығы бар:

a) өздерінің талаптарын немесе талапқа қарсылығын өзгертуге немесе толықтыруға;

b) іс материалдарымен танысуға, олардан үзінділер жасауға және көшірмелер алуға;

- с) дәлелдемелер ұсынуға және оларды зерттеуге қатысуға;
 - д) арбитраждық іс жүргізуге қатысушыларға сұрақтар қоюға, ауызша және жазбаша түсініктемелер беруге;
 - е) іс жүргізу барысында туындайтын барлық мәселелер бойынша өз уәждерін келтіруге;
 - ф) өтінішхаттар беруге, арбитрлерге қарсылық білдіруге;
 - г) арбитраждық іс жүргізу қатысушыларының өтінішхаттары мен уәждеріне қарсылық білдіруге.
2. Тараптар өз ұстанымын, оны қорғаудың тәсілдері мен құралдарын істі қарау барысында Арбитрден және/немесе арбитрлер алқасынан (істі алқалы қараған жағдайда) және өзге де іс жүргізуге қатысушылардан тәуелсіз әрі дербес айқындайды. Арбитраж өз бастамасы бойынша дәлелдемелер жинаудан толық босатылады.

35-бап. Дәлелдемелер

1. Әр тарап өз талаптары мен қарсылықтарын негіздеу үшін сілтеме жасаған мән-жайларды дәлелдеуге міндетті.
2. Арбитр және/немесе арбитрлер алқасы (істі алқалы қараған жағдайда), егер ұсынылған дәлелдемелер жеткіліксіз деп тапса, тараптарға қосымша дәлелдемелер ұсынуды ұсына алады.
3. Тараптың дәлелдемелерді Арбитраждың анықтамасында белгіленген мерзімде ұсынбауы, егер дәлелдемелерді ұсынбау себебі істі жеке қараған арбитр немесе арбитрлер алқасы тарапынан дәлелді емес деп танылса, Арбитражға және/немесе арбитрлер алқасына (істі алқалы қараған жағдайда) істі қарауды жалғастыруға және қолда бар дәлелдемелер негізінде шешім шығаруға кедергі болмайды.
4. Арбитр және/немесе арбитрлер алқасы (істі алқалы қараған жағдайда) бір тараптың өтініші бойынша екінші тарапқа қосымша құжаттар, мәліметтер және/немесе дәлелдемелер беруді ұсынуға құқылы.
5. Егер тарап осы баптың 4-тармағында көзделген тәртіппен Арбитражға ұсыну ұсынылған құжаттарды, мәліметтерді және/немесе дәлелдемелерді өзінде ұстап қалып, оларды бермесе, онда ондағы мәліметтер осы тараптың мүдделеріне қарсы бағытталған және ол тарап оларды мойындаған болып есептеледі.
6. Дәлелдемелерді зерттеу тәртібі мен тәсілдерін Арбитр және/немесе арбитрлер алқасы (істі алқалы қараған жағдайда) белгілейді.
7. Арбитр және/немесе арбитрлер алқасы (істі алқалы қараған жағдайда) дәлелдемелерді өз ішкі сеніміне сәйкес, істегі бар дәлелдемелерді жан-жақты, толық, объективті және тікелей зерттеу негізінде бағалайды.

8. Арбитр және/немесе арбитрлер алқасы (істі алқалы қараған жағдайда) әрбір дәлелдеменің қатыстылығын, жол берілетіндігін, анықтығын және маңыздылығын жеке-жеке, сондай-ақ дәлелдемелердің жеткіліктілігі мен олардың өзара байланысын жиынтығында айқындайды. Ешбір дәлелдеме Арбитр және/немесе арбитрлер алқасы (істі алқалы қараған жағдайда) үшін алдын ала белгіленген күшке ие болмайды.

36-бап. Жауапкердің талапты мойындауы

1. Жауапкер дауды қарауға дайындық барысында немесе Арбитраж шешім қабылдағанға дейін талапты толық немесе ішінара мойындауға құқылы. Бұл ауызша (аудио және/немесе бейнежазба жүргізілген жағдайда) және/немесе жазбаша өтініш беру арқылы, оның ішінде жазбаша пікірінде көрсету арқылы жүзеге асырылуы мүмкін.

2. Жауапкердің талапты мойындауы Арбитражды дәлелдемелерді зерттеу міндетінен босатады. Талапты ішінара мойындаған жағдайда дәлелдемелерді зерттеу тек жауапкер мойындамаған бөлігіне қатысты жүргізіледі.

3. Талапты мойындауды қабылдағанға дейін Арбитраж талапкерге, жауапкерге немесе тараптарға тиісті іс жүргізу әрекеттерінің салдарын түсіндіреді.

4. Жауапкердің талапты толық немесе ішінара мойындағаны не мұндай мойындауды қабылдамағаны туралы сот шешімінде немесе ұйғарымында көрсетіледі.

5. Егер мұндай әрекеттер заңға қайшы келсе немесе біреудің құқықтарын, бостандықтарын мен заңды мүдделерін бұзса, Арбитраж жауапкердің талапты мойындауын қабылдамауға және тараптардың татуласу келісімін немесе дауды (қақтығысты) медиация тәртібімен реттеу туралы келісімін бекітпеуге құқылы.

6. Осы бапта белгіленген тәртіппен сот талапты мойындауды қабылдаған жағдайда, Арбитраж істің мән-жайларын зерттемей-ақ талапты қанағаттандыру туралы шешім қабылдайды. Мұндай жағдайда Арбитраж өз шешімінде талапкердің талаптарын қанағаттандыру туралы шешім қабылдаудың негіздемесі ретінде тек жауапкердің талапты мойындау фактісіне ғана сілтеме жасай алады.

37-бап. Куәлар

1. Тараптардың өтініші бойынша арбитраждық қарауға куәлар шақырылуы мүмкін. Куә шақыру туралы өтініш жасаған тарап куә істің мән-жайы үшін маңызды қандай жағдайларды растай алатынын көрсетуге, оның тегі, аты, әкесінің атын не ол қай тілде куәлік беретінін хабарлауға, сондай-ақ куәнің арбитраж отырысына өз бетінше келуін қамтамасыз етуге міндетті.

2. Куәлар Арбитрдің және/немесе арбитрлер алқасының (егер іс алқалық тәртіппен қаралса) келісімімен өздеріне белгілі мәліметтерді істің материалдарына қоса тіркелетін жазбаша мәлімдеме түрінде немесе,

егер қарау барысында аудио немесе бейнежазба құралдары қолданылса, ауызша түрде хабарлай алады.

3. Егер куә іс жүргізу тілін білмесе, куә шақыру туралы өтініш жасаған тарап өз есебінен аудармашы ұсынуға міндетті.

38-бап. Сараптаманы тағайындау және өткізу

1. Істі қарау барысында арнайы білімді қажет ететін мәселелерді анықтау үшін Арбитр және/немесе арбитрлер алқасы (егер іс алқалық тәртіппен қаралса) өз бастамасы бойынша немесе тараптардың кез келгенінің өтініші бойынша құжаттарға, заттарға және өзге материалдарға сараптама тағайындауы мүмкін.

2. Егер тараптар өзгеше келісімге келмесе, сарапшы немесе сарапшылардың кандидатурасын, сондай-ақ олардың алдына қойылуға тиісті сұрақтарды Арбитр және/немесе арбитрлер алқасы (егер іс алқалық тәртіппен қаралса) тараптардың пікірін ескере отырып айқындайды. Сарапшының қорытындысы жазбаша түрде ұсынылуы тиіс.

3. Арбитр және/немесе арбитрлер алқасы (егер іс алқалық тәртіппен қаралса) тараптардың кез келгенінен сарапшыға сараптаманы жүргізу үшін қажетті материалдарды ұсынуды талап етуге құқылы. Егер тарап сараптама жүргізуге қатысудан жалтарса немесе оның өткізілуіне кедергі келтірсе (сараптамаға келмесе; сарапшыларға материалдарды бермесе және оларды қажетті зерттеуге мүмкіндік жасамаса), Арбитр және/немесе арбитрлер алқасы (егер іс алқалық тәртіппен қаралса) сараптама тағайындалған фактіні анықталған немесе жоққа шығарылған деп тануға құқылы.

4. Тараптардың кез келгенінің өтініші бойынша немесе Арбитрдің және/немесе арбитрлер алқасының (егер іс алқалық тәртіппен қаралса) қалауы бойынша сарапшы сараптамалық қорытындыны ұсынғаннан кейін арбитраж отырысына қатысуға тиіс. Бұл отырыста тараптарға, сондай-ақ Арбитрге және/немесе арбитрлер алқасына (егер іс алқалық тәртіппен қаралса) сараптама жүргізу мен ұсынылған қорытындыға қатысты сарапшыға сұрақтар қою мүмкіндігі беріледі.

39-бап. Арбитраж отырысының хаттамасы, аудио және/немесе бейне жазбаны жүргізу

1. Егер тараптар өзгеше келісімге келмесе, арбитраж отырысында хаттама жүргізіледі.

2. Арбитраж отырысының хаттамасында істі қараудың барлық елеулі сәттері көрініс табуға тиіс.

Арбитраж отырысының хаттамасында мынадай мәліметтер көрсетіледі:

e) арбитраж отырысының жылы, айы, күні және орны;

f) арбитраж отырысының басталу және аяқталу уақыты;

g) істі қарайтын арбитраждың атауы, арбитрлердің тегі мен аты-жөнінің инициалдары, арбитраж отырысының хатшысы;

h) істің атауы;

i) іске қатысушы тұлғалардың, өкілдердің, куәлардың, сарапшылардың, мамандардың, аудармашылардың қатысуы туралы мәліметтер;

j) төрағалық етушінің (жеке арбитрдің) өкімдері және арбитраж отырыс залында арбитраж шығарған ұйғарымдар;

k) іске қатысушы тұлғалардың және олардың өкілдерінің өтініштері, арыздары мен түсініктемелері;

l) куәлардың айғақтары, сарапшылардың өз қорытындыларына берген ауызша түсіндірмелері, мамандардың түсініктемелері;

m) құжаттардың жария етілуі, заттай дәлелдемелерді қарау, дыбазбаларды тыңдау, бейнежазбаларды көру, кино материалдарды қарау туралы мәліметтер;

n) шешімдер мен ұйғарымдардың жария етілуі мен мазмұнының түсіндірмесі, оларды шағымдану тәртібі мен мерзімі туралы түсіндіру;

o) іске қатысушы тұлғаларға хаттамамен танысу және оған ескертпелер енгізу құқығының түсіндірілгені туралы мәліметтер;

p) хаттаманың жасалған күні.

3. Хаттаманы арбитраж тағайындаған, тараптардың келісімі бойынша немесе тұрақты жұмыс істейтін арбитраждың регламентіне сәйкес тағайындалған арбитраж отырысының хатшысы жасайды.

4. Іске қатысушы тұлғалар және олардың өкілдері хаттаманың кез келген бөлігін жария етуді, сондай-ақ өздері істің мән-жайы үшін елеулі деп санайтын жағдайлар туралы мәліметтерді хаттамаға енгізуді талап етуге құқылы.

5. Хаттама арбитраж отырысы аяқталғаннан кейін үш күнтізбелік күннен кешіктірілмей жасалып, қол қойылуға тиіс.

Күрделі істер бойынша арбитраж отырысының хаттамасын жасау және қол қою неғұрлым ұзақ мерзімде жүзеге асырылуы мүмкін, бірақ арбитраж отырысы аяқталған күннен бастап бес күнтізбелік күннен кешіктірілмеуге тиіс.

6. Хаттамаға төрағалық етуші және хатшы қол қояды. Барлық өзгерістер, түзетулер, толықтырулар хаттамада көрсетіліп, олардың қолтаңбаларымен куәландырылуға тиіс.

7. Хаттамаға ескертпелер енгізу, сондай-ақ хаттамаға енгізілген ескертпелерді қарау тәртібі Қазақстан Республикасының «Арбитраж туралы» Заңында белгіленген тәртіппен жүзеге асырылады.

V. Арбитраж шешімі

40-бап. Арбитраждық іс жүргізуді тоқтату

1. Арбитраждық іс жүргізу мынадай жолдармен тоқтатылады:

a) Арбитр және/немесе арбитрлер алқасы (іс алқалы түрде қаралған жағдайда) даудың мәні бойынша түпкілікті шешім қабылдау немесе келісілген шарттар негізінде шешім шығару арқылы;

b) Шешім қабылдамай-ақ арбитраждық іс жүргізуді тоқтату туралы ұйғарым шығару арқылы.

2. Шешім қабылдамай-ақ арбитраждық іс жүргізуді тоқтату туралы ұйғарым мынадай жағдайларда шығарылады:

a) тараптар арбитраждық іс жүргізуді тоқтату туралы келісімге келген болса;

b) талап қоюшы өз талабынан бас тартса;

c) сол тараптар арасында, сол нысанаға және сол негіздерге байланысты қабылданған, заңды күшіне енген құзыретті соттың немесе арбитраждың шешімі болса;

d) арбитраждық іс жүргізуге қатысушы тарап болып табылатын заңды тұлға таратылған болса;

e) арбитраждық іс жүргізуге қатысушы тарап болып табылатын жеке тұлға қайтыс болса, не қайтыс болды деп жарияланса, не хабар-ошарсыз кеткен немесе әрекетке қабілетсіз деп танылса;

f) арбитрлер алқасы Арбитраждың дауды қарауға құзыретінің жоқ екенін анықтаса;

g) осы Регламентте белгіленген мөлшерде және мерзімде арбитраж алымы және/немесе қосымша шығыстар төленбесе, және мұндай төлемеу істі қарауға кедергі келтірсе.

41-бап. Шешім қабылдау

1. Арбитраж істі қозғау туралы ұйғарым шығарылған күннен бастап екі ай мерзімде істі қарауды аяқтау үшін шаралар қабылдайды.

2. Істің барлық мән-жайлары зерттелгеннен кейін Арбитр даудың мәні бойынша шешімді жабық мәжілісте қабылдайды. Егер іс арбитрлер алқасымен қаралатын болса, істің барлық мән-жайлары зерттелгеннен кейін арбитрлер алқасы даудың мәні бойынша шешімді көпшілік дауыспен жабық мәжілісте қабылдайды, бұл ретте ешбір арбитр дауыс беруден тартынуға құқылы емес. Төрағалық етуші арбитр соңғы болып дауыс береді. Көпшілік шешімімен келіспеген арбитр өзінің ерекше пікірін жазбаша түрде баяндап, оны Арбитраж шешіміне қоса тіркей алады.

3. Арбитраж шешімі арбитраждық іс жүргізу орны бойынша қабылданған болып есептеледі. Арбитраж шешімінің қабылданған және заңды күшіне енген күні - оның қол қойылған күні болып табылады.

4. Арбитраж шешімі арбитраж мәжілісінде жарияланады. Арбитрлер алқасы шешімнің тек қарар бөлігін жариялауға құқылы.

5. Арбитраж шешімі соңғы нысанда әр тарапқа оны қабылдап жариялаған күннен бастап 10 (он) жұмыс күнінен кешіктірмей тапсырылуға немесе жолдануға тиіс.

6. Арбитраж шешімі түпкілікті болып табылады және шағым жасауға жатпайды.

42-бап. Шешімнің нысаны мен мазмұны

1. Арбитраж шешімі жазбаша түрде баяндалып, жеке арбитр немесе арбитрлер алқасының төрағасы, сондай-ақ ерекше пікірі бар арбитр қол қоюы тиіс.

2. Шешімде мына мәліметтер көрсетілуі тиіс:

a) Арбитраждың атауы;

b) істің нөмірі;

c) шешім қабылданған күні мен орны;

d) арбитрлер алқасы және оның қалыптастыру тәртібі;

e) дауға қатысушы тараптардың атауы, олардың өкілдерінің тегі, аты-жөні және өкілеттіктері;

f) Арбитраждың құзыреттілігін негіздеу;

g) даудың мәні, талапкердің талаптары және жауапкердің қарсылықтары;

h) іс жүргізуге қатысушылардың өтініштері, өтінімдері, түсініктемелері;

i) Арбитраж белгілеген істің мән-жайлары, Арбитраждың осы мән-жайлар бойынша қорытындылары негізделген дәлелдемелер, сондай-ақ шешім қабылдау кезінде Арбитр және/немесе арбитрлер алқасы (іс алқалық түрде қаралған жағдайда) басшылыққа алған заңдар мен өзге де нормативтік актілер.

3. Шешімнің қарар бөлігінде Арбитраждың әрбір талап қоюды қанағаттандыру немесе қанағаттандырудан бас тарту туралы қорытындылары, Арбитраждағы дауды шешуге байланысты шығындар сомасы, аталған шығындарды тараптар арасында бөлу тәртібі және қажет болған жағдайда қабылданған шешімді орындау мерзімі мен тәртібі көрсетіледі.

4. Арбитраж шешімі әр тарап үшін бір-бір дана және істің материалдарына қоса тіркелетін бір дана етіп дайындалады.

43-бап. Қосымша шешім

1. Егер тараптар өзгеше келісім жасамаса, кез келген тарап басқа тарапты хабардар ете отырып, Арбитраж шешімін алғаннан кейін бес күн ішінде «Каспий» Тауар биржасы» АҚ Биржалық арбитражына арбитрдің немесе арбитрлер алқасының (іс алқалық түрде қаралған жағдайда) қосымша шешім қабылдау туралы өтінішпен жүгінуге құқылы. Бұл өтініш арбитраждық қарау барысында қойылған, бірақ шешімде көрініс таппаған талаптарға қатысты болуы тиіс. Аталған өтініш дауды шешкен арбитр немесе арбитрлер

алқасымен (іс алқалық түрде қаралған жағдайда) арбитраж отырысында оны алған күннен бастап 10 (он) күн ішінде қаралуы тиіс.

2. Тараптар арбитраж отырысының уақыты мен орны туралы хабардар етіледі, бірақ олардың келмеуі өтінішті қарауға кедергі келтірмейді.

3. Өтінішті қарау нәтижесінде арбитр немесе арбитрлер алқасы (іс алқалық түрде қаралған жағдайда) қосымша шешім қабылдайды, ол Арбитраж шешімінің құрамдас бөлігі болып табылады, не қосымша шешім қабылдау туралы өтінішті қанағаттандырудан бас тарту жөнінде анықтама шығарады.

44-бап. Шешімді түзету

1. Арбитраж кез келген тараптың өтініші бойынша, Арбитраж шешімін алған күннен бастап 30 (отыз) күнтізбелік күннен кешіктірмей шешімде жіберілген қателерді, баспа қателерін және арифметикалық қателерді түзетуге құқылы.

2. Түзетулер енгізу мәселесін дауды қараған арбитр немесе арбитрлер алқасы (іс алқалық түрде қаралған жағдайда) арбитраж отырысында шешуі тиіс және ол шешім қабылданған күннен бастап 30 (отыз) күн ішінде ұйғарым шығару арқылы жүзеге асырылады. Бұл ұйғарым Арбитраж шешімінің құрамдас бөлігі болып табылады. Тараптар арбитраж отырысының уақыты мен орны туралы хабардар етіледі, бірақ олардың келмеуі түзетулер енгізу мәселесін қарауға кедергі келтірмейді.

3. Арбитраж арбитраж шешімі қабылданған күннен бастап 90 (тоқсан) күнтізбелік күн ішінде тараптарды тиісті түрде хабардар еткен соң өзінің бастамасы бойынша осы баптың 1-тармағында көрсетілген кез келген қателерді түзете алады.

45-бап. Келісілген шарттар бойынша шешім

1. Арбитраждық қарау барысында тараптар дауды медиациялық келісім немесе бітімгершілік келісім жасасу арқылы реттеген жағдайда, тараптардың өтініші бойынша және өзінің қалауы бойынша Арбитр немесе арбитрлер алқасы (іс алқалық түрде қаралған жағдайда) бұл реттеуді Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмеген және басқа тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін бұзбаған жағдайда Арбитраждың келісілген шарттардағы шешімі түрінде бекітеді.

2. Келісілген шарттар бойынша Арбитраж шешімі дау мәні бойынша Арбитраж шешімімен бірдей мәртебеге және заңды күші бар, сондай-ақ осы Регламентте белгіленген тәртіппен қабылданады, қол қойылады және орындалады.

46-бап. Арбитражда істі қарауға байланысты шығындар

1. Арбитражда істі қарауға байланысты шығындарға мыналар кіреді:

a) Арбитраж төрешілерінің дау қарауға қатысуына байланысты шығындары, оның ішінде дау қаралатын жерге бару жолақысы, тұруы мен тамақтануы, сондай-ақ Арбитраж орналасқан жерде қаралмаған жағдайда дауға қатысты өзге де шығындар;

b) арбитраждық алым;

c) сарапшыларға, мамандарға және аудармашыларға төленуге тиіс сомалар;

d) жазбаша және заттай дәлелдемелерді орналасқан жерінде қарап тексеруге байланысты Арбитраж төрешілерінің шығындары;

e) куәгерлердің, үшінші тұлғалардың шығындары;

f) Арбитраж шешімі пайдасына шығарылған тараптың өкілінің қызметіне ақы төлеу шығындары;

g) Арбитраж шешімі пайдасына шығарылған тараптың шығындары, оның ішінде сараптама тағайындауға, аудармашылар мен мамандарды шақыруға және өзге де шығындар;

h) арбитраждық қарауды ұйымдастырушылық және материалдық қамтамасыз ету шығындары.

2. Мүліктік сипаттағы талаптар бойынша арбитраждық алым талап сомасының 5% (бес пайызы) мөлшерінде алынады, бірақ 10 (он) айлық есептік көрсеткіштен (АЕК) кем болмауға тиіс.

2.1. Осы Регламенттің 46-бабы 2-тармағында көрсетілген арбитраждық алым мөлшері талап сомасының көлеміне қарамастан 10 (он) АЕК-тен төмен бола алмайды.

2.2. Мүліктік емес сипаттағы талаптар бойынша арбитраждық алымның мөлшері 20 (жиырма) АЕК құрайды.

3. Арбитражда дауды шешуге байланысты шығындарды тараптардың келісімі бойынша, ал ондай келісім болмаған жағдайда - қанағаттандырылған және қанағаттандырылмаған талаптарға пропорционалды түрде Арбитраж бөледі.

4. Арбитражда дауды шешуге байланысты шығындарды бөлу Арбитраждың шешімінде немесе анықтамасында көрсетіледі.

5. Талапкер талаптан бас тартқан жағдайда, оның понесённые расходы жауапкер тарапынан өтелмейді. Талаптан бас тартқан талапкер жауапкерге, үшінші тұлғаларға және өзге де арбитраждық қарауға қатысушыларға (сарапшыларға, аудармашыларға және басқаларға) Арбитражда істі қарауға байланысты олардың шығындарын өтейді.

6. Биржалық арбитраж шешімін мәжбүрлеп орындауға байланысты қосымша шығындар шешімді өз еркімен орындамаған тарапқа жүктеледі.

47-бап. Жауапкершіліктен босату

1. Арбитраж өзі дауларды шешпейді және арбитр мен/немесе арбитрлер алқасы (істі алқалы қарау кезінде) кез келген арбитраждық қарауға байланысты қабылдаған шешімдеріне, сондай-ақ кез келген әрекетіне немесе әрекетсіздігіне байланысты тараптардың кез келгенінің алдында немесе басқа тұлғалардың алдында жауап бермейді.

2. Арбитрлер кез келген арбитраждық қарауға байланысты кез келген әрекеттері немесе әрекетсіздігі үшін тараптардың кез келгенінің алдында немесе басқа тұлғалардың алдында жауап бермейді, тек әдейі және қасақана құқық бұзушылықтың салдарлары үшін жауапты болуы мүмкін жағдайларды қоспағанда.

3. Арбитраж шешімі шығарылып, оны түзету және қосымша шешім шығару мүмкіндіктері таусылғаннан кейін Арбитраж, сондай-ақ арбитрлер арбитраждық қарауға қатысты кез келген мәселе бойынша қандай да бір түсініктеме беруге міндетті емес.

48-бап. Шешімді орындау

1. Арбитраждық келісім жасасқан тараптар Арбитраж шешімін шешімде көрсетілген тәртіппен және мерзімде ерікті түрде орындауға міндеттенеді.

2. Егер Арбитраж шешімі шешімде белгіленген мерзімде ерікті түрде орындалмаса, ол Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес, арбитраждық қарау орны бойынша құзыретті сотпен берілетін атқару парағының негізінде, шешім кімнің пайдасына шығарылса, сол тараптың өтініші бойынша мәжбүрлеп орындалуға жатады.

*Қосымша №1.
АО «Тауар Биржасы «Каспий»
Биржалық арбитражының
Регламентіне*

**Келісімшарттардағы тармақ ретінде арбитраждық келісімнің
ұсынылатын мәтіні:**

Барлық даулар, келіспеушіліктер және осы шарттан туындайтын немесе оған байланысты талаптар, оның ішінде орындауға, бұзылуына, тоқтатылуына немесе жарамсыздығына қатысты талаптар, АО «Тауар Биржасы «Каспий» Биржалық арбитражында, оның Регламентіне сәйкес, тараптардың таңдауы бойынша 1 немесе 3 арбитрден тұратын арбитрлар коллегиясы арқылы, орыс тілінде, Арбитраждың орналасқан жерінде соңғы шешім қабылдануға жатады.

Ескерту шарттары мыналар болуы мүмкін:

Арбитрлар коллегиясы - 1 немесе 3 арбитр (арбитрлар саны тақ сан болуы тиіс).

Қарау орны - Астана қаласы немесе Қазақстан Республикасы аумағында тараптар таңдаған басқа орын, қосымша шығындарды төлеу шартымен.

*Қосымша №2. АО
«Тауар Биржасы «Каспий» Биржалық
арбитражының Регламентіне*

**Жеке тұлғаларды Арбитрлер
тізіліміне енгізу тәртібі:**

Биржалық арбитраждың арбитрі болуға кандидатқа қойылатын талаптар Регламенттің 22-бабында көрсетілген.

Сонымен қатар арбитрге келесі талаптар қойылады:

- Қазақстан Республикасының азаматы болуы; 30 жасқа толған; Сотпен әрекет қабілетсіз деп танылмаған немесе шектеулі әрекет қабілетіне ие емес; Кінәсіздігі бар; Жоғары заңгерлік білімі және мамандық бойынша кемінде 3 жыл жұмыс тәжірибесі болуы.

Арбитрлер тізіліміне енгізу шарттары:

1. Бір кандидат Арбитрлер тізіліміне енгізу үшін Арбитраж Төрағасына еркін жазбаша өтініш береді.

2. Өтініш қарау мерзімі - өтініш қабылданған күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні.

3. Кандидат өз талаптарына сәйкестігін растайтын құжаттарды ұсынуы тиіс.

4. Кандидат талаптарға сәйкес келмесе немесе құжаттардың дұрыстығын тексеру мүмкін болмаған жағдайда өтініш қаралмайды.

5. Өтініш қабылданғаннан кейін кандидат Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасын, атап айтқанда Қазақстан Республикасының Конституциясын, «Арбитраж туралы» Заңын, Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексін, Қазақстан Республикасының Азаматтық процесік кодексін, «Тауар биржалары туралы» Заңын және басқаларды білу бойынша тестілеуден немесе ауызша сұхбаттан өтеді.

6. Арбитраж Төрағасы кандидаттың Арбитрлер тізіліміне енгізілу немесе енгізуден бас тарту туралы шешімді қабылдайды. Шешім тестілеу немесе сұхбат нәтижелеріне негізделеді. Арбитрлер тізілімі қажет болған жағдайда әр жарты жыл сайын жаңартылады.

7. Егер ағымдағы арбитр тізілімнен шығуды қаласа, ол өз өтінішін жазады. Шығару туралы шешімді Төраға жеке қабылдайды, 3 (үш) жұмыс күні ішінде. Егер шығатын арбитрдің қарауында іс болса, оларды қарау үшін Арбитраж Төрағасы тізілімнен басқа арбитр тағайындайды.